

?nternet Öz-yeterli?i Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). ?nternet Öz-yeterli?i Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23693>

Özet

İnternet Öz-yeterlili Ölçeði, bireylerin internet teknolojilerini çeşitli amaçlar doğrultusunda kullanma yeteneklerine dair inançların değerlendirilme amacıyla Türkçeye uyarlanmış bir ölçektir. Bu psikometrik araç, bireylerin çevrimiçi ortamda bilgi arama, iletişim kurma, içerik organize etme ve yaratıcılık gibi alanlardaki öz-yeterlilik düzeylerini beş alt boyut üzerinden ölçmektedir. Ölçeğin Türkçe formunun geçerlik ve güvenirlik çalışmaları 2014 yılında Akın ve arkadaşları tarafından tamamlanmıştır.

Ölçek, 7'li Likert tipi derecelendirme kullanmakta olup, 17 maddeden ve Yaratıcılık, Ayrımlaşma, Organizasyon, İletişim ve Araştırma olmak üzere beş faktörden oluşmaktadır. Yapılan analizler, ölçeğin Türk popülasyonunda geçerli ve güvenilir ölçümler sağladığını göstermiştir.

Anahtar Kelimeler

İnternet öz-yeterlili, öz-yeterlilik, psikometrik araçlar, uyarılma, doğrulama faktör analizi, Cronbach Alfa.

Yazarlar

Akın, A., Kaya, M., Akın, Ü., Sahraç, Ü. ve Uğur, E.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, bireylerin internet teknolojilerini etkili bir şekilde kullanma becerilerine yönelik algıladıkları öz-yeterlilik düzeylerini belirlemektir. Bu ölçüm, özellikle eğitim ve psikoloji alanlarında, dijital okuryazarlık ve çevrimiçi öğrenme ortamlarındaki başarı inançların değerlendirmek için kritik öneme sahiptir.

Uyarılma çalışması, orijinal ölçeğin psikometrik özelliklerini Türk kültürüne ve diline uygunluğunu test ederek, internet kullanımına dair güvenilir ve geçerli bir araç sunmayı hedeflemiştir. Bu, bireylerin dijital yeterliliklerini anlamada önemli bir adım teşkil etmektedir.

Yapı

İnternet Öz-yeterlili Ölçeði, bireyin interneti kullanma becerisine olan inancın, sosyal bilişsel teori çerçevesinde ele alınan bir yapı olarak ölçer. Bu yapı, sadece teknik yeterliliği değil, aynı zamanda interneti bilgi edinme, sosyal etkileşim ve problem çözme aracı olarak kullanabilme inancını da kapsar.

Ölçek, internet kullan?m?n?n çok yönlü do?as?n? temsil eden be? temel alt boyuta ayr?lm??t?: Yarat?c?l?k, Ayr?mla?t?rma (bilgiyi süzme ve geli?tirme), Organizasyon, ?leti?im (sosyal a?lar dahil) ve Ara?t?rma (bilgi bulma). Bu alt boyutlar, bireylerin farklı çevrimiçi görevlerdeki yeterlik alg?lar?n? detaylıca analiz etmeye olanak tan?r.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?ini incelemek amacıyla **do?rulay?c? faktör analizi** (DFA) kullan?lm??t?. DFA sonuçlar?, ölçe?in be? faktörlü yap?s?n?n Türkçe form için uygun oldu?unu ve teorik yap?y? temsil etme konusunda yeterli oldu?unu göstermi?tir.

Maddelerin faktör yükleri geni? bir aralıkta (.58 ile .95 aras?nda) s?ralanmaktadır. Alt boyutlara ait faktör yükleri ?öyledir: Yarat?c?l?k (.58 - .89), Ayr?mla?t?rma (.65 - .95), Organizasyon (.82 - .87), ?leti?im (.72 - .93) ve Ara?t?rma (.77 - .76). Ara?t?rmac?lar, elde edilen bu sonuçlar?n ?nternet Öz-yeterli?i Ölçe?inden elde edilen ölçümlerin geçerli?ini sa?lad??? ?eklinde yorumlam??lard?r.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirli?i, **iç tutarlılık** yöntemi olan Cronbach Alfa katsay?s? ile incelenmi?tir. Ayr?ca, madde analizi için düzeltilmi? madde-toplam korelasyonu yöntemi kullan?lm??t?. Analizlerde SPSS 13.0 ve LISREL 8.54 istatistik programlar?ndan faydalan?lm??t?r.

Ölçe?in bütünü için Cronbach Alfa iç tutarlılık güvenilirlik katsay?s? .91 olarak bulunmu?tur. Alt boyutlar?n güvenilirlik katsay?lar? da yüksek düzeydedir: Yarat?c?l?k (.91), Ayr?mla?t?rma (.90), Organizasyon (.89), ?leti?im (.82) ve Ara?t?rma (.77). Bu yüksek katsay?lar, ölçe?in tutarlı ve güvenilir ölçümler sa?lad???n? kan?tlamaktadır.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap?sal do?rulamas?, orijinal ölçe?in be? alt boyuttan olu?an 17 maddelik yap?s?n?n Türkçe örnekleme de korunup korunmad???n? belirlemek üzere **do?rulay?c? faktör analizi** (DFA) ile gerçekleştirilmi?tir. DFA sonuçlar?, maddelerin beklenen faktörlere yüksek yüklerle da?ıld???n? ve yap?sal geçerli?in sa?land???n? göstermi?tir.

Faktör yüklerinin da?ılım?, ölçe?in orijinal yap?s?n?n Türkçe örnekleme de geçerli oldu?unu desteklemektedir. Alt boyutlara ait faktör yüklerinin .58 ile .95 aras?nda de?imesi, maddelerin ilgili olduklar? faktörü güçlü bir ?ekilde temsil etti?ini teyit etmektedir. Ölçekte ters kodlanan madde bulunmamaktadır.

Araç

Test Türü: Uyarlama Ölçeği

Format: 5 alt boyut ve 17 madde

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Genel Popülasyon (Geçerlik ve güvenirlik çalışması Türkiye'deki bir üniversite popülasyonu üzerinde gerçekleştirilmiştir.)

Yaş Grubu: Belirtilmemiştir (Genellikle yetişkin veya yükseköğrenim öğrencileri)

Popülasyon Detayları: Ölçeğin psikometrik özellikleri, Türk kültürüne özgü örneklem üzerinde test edilmiştir.

Test Metodolojisi: 7'li Likert tipi derecelendirme (1= hiç emin değilim - 7= çok eminim) kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler

Dijital yeterlilik, internet kullanımı, öz-yeterlilik, psikometri, Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlama Numarası: Bilgi mevcut değil.

Bağlantı E-posta Adresleri: ahmet.akin@medeniyet.edu.tr

Yazma Adresi: Ahmet Akın (Sorumlu Yazar)

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçek, 2014 yılında Akın, Kaya, Akın, Sahranç ve Uğur tarafından Türkçe'ye uyarlanmıştır. Kullanım izinleri ve ücret bilgisi için sorumlu yazar Ahmet Akın ile iletişime geçilmesi önerilir.

Ölçeğin orijinal PDF dosyası aşağıdadır:

The original PDF can be downloaded here: internet-oz-yeterligi-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Akn, A., Kaya, M., Akn, ., Sahra, . ve Uur, E. (2014). İnternet Öz-yeterlili Ölçeði Türkçe formunun geçerlik ve gvenirliði. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(2), 404 - 415. <http://dx.doi.org/10.14686/BUFAD.201428191>

Makalenin tam metnine ayrıca bu balantdan erişilebilir: buefad.bartın.edu.tr

İnternet Öz-yeterlili Ölçeði Maddeleri

NEML: Aadaki lek maddeleri orijinal dillerinde korunmuştur ve hiçbir şekilde deitirilmemitir.

Ölçek 5 alt boyut ve 17 maddeden oluşmaktadır:

Yaratcluk (6 m): Diğer insanların bloglarn okuyarak önemli ve ilginç bilgiler bulabilirim.

Ayrmlatırma (4 m): İnternetteki köprüleri kullanarak kendimi gelitirebilirim.

Organizasyon (3 m): İnterneti diğer insanların sorularn yanıtlamak için etkili biçimde kullanabilirim.

İletişim (2 m): Facebook gibi sosyal a sitelerini etkili bir iletişim aracı olarak kullanabilirim.

Araştırma (2 m): İnterneti kendim için önemli olan bilgileri bulmak için kullanabilirim.